

Eesti perekonna-loo sõpradele.

Küllalt on meie rahwa keskel ju mehi tõusnud, kelle elu enam kui igapäewane olnud, kelle tegewus järjerikkakas saanud; mitte üksi meie sugurahwale ise, waid ka wäljaspool selle piirisid. Ei ole selleks igakord tarwiski, et tegelane liig hiilgawal ja kõrgel astmel oma ameti ja seisuse poolest pidi olema. Meil on ka suur hulk mehi olnud, kes lihtsamal elukutses, nii kui köstrid, kooliõpetajad, põllumehed, kaupmehed, ehitajad ehk muud ametimehed oma elutööga jälgi on järele jätnud, millel meie kodumaa kohta suur tähtsus on olnud. Nimetame selle poolest siin kohal, näituseks, üksi endist Walga raeherrat J. Lamberti, Wiljandi raeherrat A. Rosenbergi, Tallinna kildiwanemat Falki.

Aga paraku tunneme meie seesuguste tähtsate meeste ja nende perekondade lugu liig wähe. Meie teame mõnegi juures seda ehk veel pooluduselt, kus nad tegewuses oliwad, mis nende elutööst suuremale ilmale awalikuks sai, aga kuis nad seks saiwad, mis nad oliwad, kes neid nende noores eas äratas ja juhatas, kes neid aitas tungida waesest Eesti talust - suurema wabaduse, selgema walguse poole, seda meie ei tea. Ja ometi oleks seda teada, mitte üksi huwitaw, waid ka wäga õpetlik ja ärataw meie terwele nooremale soole. Meie ei tea tihti sedagi, kust kohalt, kihelkonnast, vallast, talust, jne. tähtis mees ise ehk tema esiwanemad pärit oliwad.

Ja seda järele uurida tahetakse mõnel pool koguni keeldagi. See olla pääletungiw nuuskimine võõraste perekonna-saladuste järele. Säält ei wõida päälegi midagi wälja tulla. Otsitaw suguwõsa olla wäljamaalt pärit (Rootsi maad nimetatakse selle juures iseäralise meelehääga), ta perekonnapaberid aga olla kadunud!

Selle kõige läbi ei tohi kodumaa ajaloo uurijad ennast eksitada lasta. Nende siht olgu ainult- tõde! Aga sellega ei näi arwamised, mis perekonna lugude uurimisele vastu pandakse, tihti kokku käiawat. Pääle selle on wististi mõnegi perekonna nooremad liikmed oma suguwõsa alguse kohta isegi eksituses, ilma et nad seda teaksiwad. Nemad räägiwad järele, mis nad wanematest kuulnud, kes kui nõdrad iseloomud omast soost ennast sel ajal häbenema hakanud, kui eestlane ja talupoeg sedasama tähendas.

Seesuguste nõtrade iseloomude üle ei taha meie kohut mõista; meie tahame neid ennemini toetada ja äratada, et nad selgusele ja kohusetundmisele saawad, mida neljas käsk meile kõikidele ette paneb, et see mitte häbi ei ole, waid auu, kui kellegi häll madalas Eesti talus on kiikunud, ja ta siis Jumala armu läbi enam oma kodumaa kasuks on tohtinud tööd taha ja waewa näha, kui mõni teine. Üksi tõde tõuseb; õigus teeb rahwa suureks- see sõna maksab siingi.

*Selle kõige pärast ei wõi me teisiti: meie näeme, kui meie õiged isamaa ja rahwa pojad tahame olla, enese ees üht ülesannet, millest meie mitte mööda ei tohi minna: **meie peame tähtsamate perekondade lugu, kes Eesti rahva kännust wälja wõrsunud, lähema uurimise alla wõtma.** Ja et see ülesanne nii laialine on, et üksik kodumaa sõber seda täita ei jõua, siis peavd suuremad ringid ennast kaastöele ühendama.*

Erawiisil on nende ridade kirjutaja siin põllul juba mõne wao ajanud. Ta soowiks, kui Jumal aitab, seda weel põhjalikumalt harida, nende Eesti soost wõrsunud perekondade lugu lähemalt uurida, kellel meie kodumaa kohta üleüldisem tähtsus on olnud - ja siis uurimise wilja awaldada. Aga et ta oma jõud wäike, sellepärast palub tema suguvendi ja -õdesid appi. Ta palub sellekohta nimelt: aidaku Eesti isamaalased teda Eesti perekondade looks materjali korjata.

Seks kõlbavad, näituseks, kõik kirjalikud tunnistused, mis trükis ei ole ilmunud, mälestuskirjad ristide ja hauakiwide pääl, kirikutes ja kabelites, kogukonna- walitsuste ja kirikute raamatutes, mõisate kirjagogudes ja mujal, mis kuidagi wiisi meie tähtsamate perekondade elusse puutuwad.

Siia on tarvis ka kõik kuulnud jutud kodumaa tegelaste perekonna alguse kohta arvata. Nad wõiwad meid tihti sinna poole juhtida, kust krjaliku tõenduse selle jaoks leiame, kus kohal mõne tähtsa perekonna häll on seisnud. Nii juhatas mind paari aasta eest - et üksi seda nimetada, ühe elatanud isa jutustus, kes vahepääl hingama läinud, sinna paika, kust meie kindlasti Masingute hälli ja esiwanemaid peame otsima.

Kõiki seesugusid teatusi, olgu nad esialgul nii wähesed kui tahes, palun mina korjata. Ma palun nimelt juttusid üles tähendada, mis tähtsamate perekonna alguse üle liikumas. Ja selle pääle palun ma kõik seesugust materjali oma kätte Nõkku saata. Ma saan seda oma parema tundmise ja teadmise järel läbi uurima. Ja mis selle juures siis kui ajalooline tõde selgib, selle kohta tahan ma siis awalikku aru anda. Nimelt on mul nõuu, "Postimehes" ehk "Lindas" Eesti perekonnaloolisi kirjeldusi kodumaa sõpradele ette panna. Nad saavad nime "Tähed ja jooned" kandma. Selle nimega peame leppima, sest enam ei tohi meie esialgu lubada, kui ainult wäikesi ehitusekiwikesi koguda, tähti ja jooni üles tähendada, mida pärastpoole Eesti perekondade looks wõiks tarwitada.

Sellepärast tööle, wennad ja õed, wiiwitamata, et meie materjalist midagi ära ei kaoks!

Lahke kaasabi eest ette tänades terwitab kõiki Eesti sõpru

M. Lipp.

Nõo kirikumõisa, Jurjewi (Tartu) kaudu.

P.S. Kui ka mõni teine ajaleht minu palwet ehk selle sisu oma lugejatele teada annab, saan ma selle eest üksi tänulik olema

Seesama.